

אפי ורבי יצחק נפחא, אקוילעא – בחדר כניסה ביתו רבי יצחק בן אלעור, נפק מלטאה מבניינו – יצא דבר לימוד מבנייהם, מעין לאכילות שנווגת שבעה ימים, רבתיה (עמוט ח) ^{ויהפכתי חביבם} לאכל, השווה הכתובימי האבל לימי החג, מה תן שבעה ימים, אף אכילות שבעה ימים.

מקשה הגמורא, ^{ואימא} שהחג המובא בפסק הוא עצרת, חד יומא הוא, ואם כן גם האכילות היה ריק יום אחד. מתרצת הגמורה: מהו – דרישתו זו מבעי ליה לברך לkipush, ^{ראמר ריש לקיש קישום} רבינו יהודה נשיא, מעין לשותה רוחקה על מת, ששמע שמת ריק לאחר שעבורו שלשים יום מקברתו, שאכילתתה אינה נהנת אלא יום אחר, רבתיה ^{ויהפכתי חביבם לאכל,} ואשכון – מצינו עצרת דיוקרי חד יומא חג.

מחלוקת בדין שמותה רוחקה: פנו רבנן בבריתא, ^{שטעמה קרובה} על מת, שמעו שמת בסמוך ליום הקבורה, אכילתתה נהנתת בדין שבעה ושלשים, ושותה רוחקה מיום הקבורה, אכילתתה אינה נהנת אלא יום אחר. איןו היא שמותה קרובה ואיזו היא רוחקה, קרובה כשמשמע בתוך שלשים יום מן הקבורה, רוחקה כשם שבעה לאחר שלשים יום מן הקבורה, דברי רבינו עקיבא. ותקנים אומרים, אחת שמותה קרובה ואחת שמותה רוחקה, נהנתת אכילתתן בדין שבעה ושלשים.

פסק הלכה: אמר רב בר בר חננה אמר רב יוחנן, כל מקומות שאפתה מוצאו ייחיד מקיים ורביטים מחמוריין, הילכה בריבית, חוץ מהלהקה זו של שמותה רוחקה, שאף על פי שרפי עקיבא מקיים וחכמים מחמוריין במובאר, הילכה בריבי עקיבא, ^{דאמר שמואל,} הכללו הוא שתמיד הילכה בריברי המיקל באבל.

הגמורא מביאה מעשים שאמוראים הורו כן: רב חנינה אמר לאלה שמותה דאיטיה – שמות אביו מקומות הנקריא בי חזיא, לאחר שמותה דאבותה – שמותה אביו מתייחסה לריבי חסרא ושאלו כיצד עליו לנוהג שלשים יום, אתה לקפיה ריבי חסרא והשוויה רוחקה אינה נהנתת אלא יום באכילות. אמר ליה ריב חסדא, שמותה רוחקה אינה נהנתת אלא יום אחר. ורבנן בר אפי אהא ליה שמותה דאיטיה – שמותה אבוי מפי חזיא, לאחר שלשים יום, אתה לקפיה ריבא ושאלו כיצד עליו לנוהג באכילות. אמר ליה, תרי אמר, שמותה רוחקה אינה נהנתת אלא יום אחר.

איתיביה – הקשה רב נתן ברامي לריבא, שנינו בבריתא, בפה הרבים אמרוים שלרביבי עקיבא שמותה רוחקה נהנתת יום אחד בלבד, ב恰恰שה מתי מצאה מלבד אביו ואומו, אבל על אביו ועל אומו נהוג שבעה ושלשים ככל אכילותות. וקשה לדבריך ששותה רוחקה יש לנוהג באכילות יום אחד בלבד אף על האם.

מתרץ רבא: אמר ליה, דעת תנא זה יתירא היא, ולא סבירא לנו בזותיה – וזה אנו פוסקים מכוחו להילכה, אלא דעת רבי עקיבא היא שאבוי ואומו יש לנוהג בשמותה רוחקה יום אחד בלבד, וכך הילכה, מושם שהלכה כדברי המיקל באבל כפי שנותבאר. ודעת ייחיד זו ממעינו בבריתא, דתניא, מעשה ומית אבוי של רבינו צדוק במקומם הנקריא גיניג, וחוירעיו לרבי צדוק על בר רך לאחד שלוש שנים, ובא ושאל את אלישע בן אביה ווקנים שטעמו ביצה עליון לנוהג באכילות, ואמרו לו לנוהג שבעה ושלשים. ובשפתו בן של רבינו אמרה בוניה, ורבי אחיה היה בארץ ישראל ושם מכר רך לאחר שלשים יום, ישב עליו שבעה ושלשים, שסביר כחכמים שעל כל הקרובים יש לנוהג שבעה ושלשים אף בשמותה רוחקה. ונמצאו שמה שנינו בבריתא הקודמות שעל אבוי ונוהג באכילות שבעה ושלשים אף בשמותה רוחקה ואף לרבי עקיבא, הדא דעת אלישע בן אביה, ואין הילכה במוותו.

הגמורא סבירה שרבי אחיה הוא רבי חייא, ומקשה על מעשונו זה: אמר נаг רבי אחיה ריבי חייא, רוחקה גם בר אחיתיה – בן אחיו – וכי נdag רבי אחיה היה אח רבי חייא מן האב (סנהדרין ה), ואם ריב היה היה אחות רבי חייא מן האם, כי בליך להתם – בשעה מובל לארץ ישראל מוקם דודו רבי חייא, אמר ליה רבי חייא לריב, האם אבא – אביך אייבו שהוא אח, קיים,

כיוון שכבר נתקטו בו לנחמו ברגל, שמורת נחמו ברגל, בלבו של דבר שהוא משומש אבל – שחיבר בו מלחמת האבל, הרגל מפסיקו, שאסור ברגל וצריך להשלימנו אחריו, אבל דבר שהוא משומש עסקי רביב, ככלומר תנוחמי אכילות שעל ידי רביב, אין הרגל מפסיקו, ומוחרים ברגל, ונוהגים אותם שבעה ימים וימי הרגל בתוכם.

הבריתא מפרטת את האופנים בדין זה: כבר למתו שלשה ימים בסוף הרגל, מונח שבעה ימי אכילות אחר הרגל, שהרי ברגל לא נהג אכילות. אמנם לנחמו ניתן ברגל במובאה, ולכן ארבעה ימים בראשונים שלאחר הרגל, שהם משבעת ימי האכילות, רביבים מתקפין בו לנחמו, שכבר נתקטו לנחמו ברגל שלושה ימים, ונשלמו שבעה ימים לנוחם אכילים. ורק דהינו שלשת ימי הרגל שבהם היה אבל עוללה לו למנין שלשים ימי אכילות, ומשלים שאר הימים לאחר הרגל.

מסימנת הגמורה את הקושיא על הרבה שאמר שאין ימי הרגלulos לו לשאלים: מי לא אפיקא – האם אין לומר דברי הבריתא שהרגל עולה למנין שלשים נאמר על האופן שביסיפה שAKER מתו בתוך הרגל, ומפורש שלא כרכבה.

ドוחה הגמורא: לא, מה שנינו שהרגל עולה לו, נאמר ארישא בשCKER את מתו שני ימים קודם הרגל, שכן שהחילה האכילות קודם הרגל, لكن ימי הרגלulos למנין שלשים, אך על האופן שללא התחל בocabiot קודם הרגל אין הוכחה מן הבריתא אם ימי הרגלulos או לא, ולא קשה לרבה שאמר שארains עולם.

kowskiya נוספה על רבה: איתיביה – הקשה אבי לרבה, שנינו בבריתא, רגיל עוללה לו למנין שלשים ביצד, כבר למתו בתקילת הרגל, מונח שבעה אחר הרגל, ובימים אלו מלאכתו נשותת על ידי אחרים, ובעדרו ושבחו עוזין מלאתו בגאנע בתוך ביתון, ואין רביבים מתקפין בו לנחמו שAKER נתקטו ברגל, ורק עוללה לו למנין שלשים. ומפרקת הגרמא: אכן ברייתא זו היובטא – פירכא לרבה, ונڌדו דבריו.

ובן כי אהא – כשבאו רבנן קברו ברגל, ימי הרגלulos לעולמים לו למנין שלשים. וכן יוחנן, אפיקו קברו ברגל, רבי אליעזר לרבי פרת ביה, אפיקו קברו ברגל עוללה לו למנין שלשים.

בתבר במשנתינו (עליל ט) שרך אמם כבר נתאבל שלשה ימים הרגל מבטל האכילד מעתה בפיטה מהטה שהייא אחד מודיע בבריתא, קיים האבל מעתה בפיטה מהטה שהייא אחד מודיע באכילות, שלשה ימים קודם הרגל, אין צרך לבטוחת אחר הרגל להשלמים שבעת ימי אכילות, שקרים כבר עיקר אכילות, ובittel, דברי רב אליעזר ותקנים אומרים, אפיקו נdag ביני אכילות רק יום אחד ואפיקו רק שעה אחת קודם הרגל, אין צרך לנוהג אחריו באכילות שבעה.

תנאים נוספים שנחalker בזה: אמר רב אלייר רבבי שמעון, דברי רב אליעזר וחכמים הן חן דברי בית שמאי והן חן דברי בית חיל, בלבד שאם נחalker במחלוקת זו, שבית שפא ימים, ובית היל אומרים, שבר רך אמר נתאבל כבר שלשה ימים, ואפיקו אמר נתאבל רק יום אחד.

מחולוקת אמרוים מה הולכת: אמר רב הונא אמר רב חייא בר אבא אמר רב יוחנן, ואמר ליה שאמר [ליה] [להו] רב יוחנן לרבי חייא בר אבא ולרב הונא, אפיקו אמר נתאבל רך יום אחד ואפיקו רק שעה אחת קודם הרגל, הרגל מבטל אכילות שבעה. ורבא אמר, הילכה שלשה ימים קודם הרגל, הרגל מבטל מעתה אכילות שבעה. מתו שלשה ימים קודם הרגל, הרגל מבטל מעתה אכילות שבעה. רבנן איקלע – נזדמן לסורא דפרת – לעיר סורא הסמוכה לנهر פרת, ואמר ליה רב תיבא לרביבא הילכתא מאיל ריביא נdag בשתנת אבל פחות שלשה ימים קודם הרגל. אמר ליה רבינה, אפיקו נתאבל יום אחד ואפיקו שעה אחת הרגל מבטל אכילותות.

המקור שאכילות היה שבעה ימים: ותיב רב חייא בר אבא לרבי

כל האמור – כל הקורוביים המוזכרים בפרשת פהנים (ויקרא כא-ב-ג') שאף בanon האסור להיתרתם למת מיטמא להן, אבל מתחבל עליהם. ואלו הן אוטם הקורוביים: אשתו, אביו ואמו, אחיו ואחותו הבלתיה שנולדו מאביו, בן ובתו. והוסיפו עלייהן חכמים את אחיו ואחותו הבלתיה שנולדה רק מאכביו ומאמו אחרת ובין שנולדה רק מאמו ומאמב אחר. ועוד הוסיף חכמים שפ"ש שמתאבל עליהם – על מיתת שבעת קרובוי, אך מתחבל על מיתת שנאים שלהם – אם מת אביו או בנו או בתו של אחד מהם, דברי רבינו עקיבא. רבינו שמעון בן אלעזר אומר, איןו מתחבל אלא על בנו ועל אביו אך אמר עקיבא, אך עם שרר קרובוי איןנו מתחבל על מיתת בנים או אביהם. וחכמים אומרים, כל קרוב שמתאבל עליו מתחבל עמו על אביו או בנו.

מikhail הגمرا: חכמים שאמרו שמתאבל עם קרובוי, תניינן הנא קנא – הם דברי תנאים קמא שהוא רב עקיבא, ומה באו להוסיף. מתרצת הגمرا: איבא בגיןיהו – נחלקו אם מותאבל רק כשהקרוביים עמו בפיו, לדעת רב עקיבא מותאבל עליהם אף שאים עמו בבית, ולדעת חכמים מותאבל רק כשהם עמו בבית. וכי הוא אמר ליה רב לוייא בריה, וכן אמר ליה רב הונא לבה בריה, כנסותיהם היו באבילות, באפה – בפני אשתק נחוג אבלות, אבלות, אבלא אפה – שלא בפנייה לא תנווה אבילותא.

הגمرا מביאה מעשה באבילות עם אשתו ומוכיחה שיש חילוק בין אביה ואמה לשאר קרובוי: מר עוקבא שכיב' ליה בר חמותה – מות לו בן חמיו ואשתו התאבלה על אחיה, סבר למייב' עליה – להתאבל עליו עם אשתו שבאה ושלשים. אל – ונכנסו רב הונא לביה, ואשבחיה – מצאו מותאבל עם אשתו אמר ליה רב הונא, צורניתא בעית למייל – וכי סעודות אבל רצונך לאכול, ככלומר מודע הנר מותאבל, הרי לא אמרו חכמים שיש להתאבל לבבז' אשתו, אלא על חמיו ותמותו, אבל על שאר קרובוי אין עריך להתאבל עמה. יש להזכירvr, רtinyא בבריתא, מי שמת חמיו או חמותו, איןו רשאי לכופף את אשתו להיות בזולות וליוציא פוקסת, אלא בזולות ולחות פוקסת – לתקן שערה במסרק ולהלכו לבאן ולכאן, שאינו יכול לכופף שלא להתאבל, אלא אף הוא בזולות שמתו שהוא אחד מידיינו אבילותות ונזהג עמה באבילות. וכן היא שמת חמיה או חמotta ונזהג עמו באבילות. הרי לנו בבריתא זו שהבעל חייב להשתחף עם אשתו באבלה. רtinyא אריך – ואילו בבריתא אחרת שנייה, אף על פי שאמרו חכמים שאם מת חמיו או חמותו איןו רשאי לכופף את אשתו להיות בזולות ולחות פוקסת, מכל מקום באממת אמרו שמוות לאות הפום ומצעת לו מטה ומרחצת לו פניו ידיו ורגלו בחמין, ואני צירק לנזהג באבילות. וכלאורה קשין אהרי – הבריתות סותרות זו את זו, אלא לא שמע מינה שפ"ן – בבריתא הראשונה המוחיבת להתאבל עם אשתו, מדובר במיתת חמיו ותמותו, ואון – בבריתא השניה שמיבור בה שאינו חייב, מודרך בשאר קרובים שלא שמתו. מסיקה הגمرا: אכן שמע מינה כרב הונא, שמתאבל עם אשתו רק על חמיו ותמותו. ראייה נוספת: רtinya נמי חמי, לא אמרו שמתאבל לבבז' אשתו, אלא על חמיו ותמותו בלבד ולא על שאר קרובוי.

אם יאמר שכיב' ליה בר בריה – מות בן בנו. קרע עילויה – קרע בגדו עליו מיד בשמעו את המשועה. איטה בריה קרע באפה – וכשבא בנו קרע אמרו שוב בפנוי, ואחר כך אידבר (גנוב) דמיושב קרע ולא במעמוד כדין, קם וקרע שוב במעומת. הגمرا מבארת את המקור שציריך לקרוע מעומת: אמר ליה רבashi לא אמר, קריעה דמעומד מנין. השיב לו אמרו, דכתיב באבוי בשם על מיתת בניו (איוב א' ט') יקם איוב ויקרע את מעילו/, ומבוואר שיש לעמוד בקריעה.

אמר ליה רב, וכי יודע אתה שאימא – אני שהיא אהוחר קיימת, שאתה שואלני על אבי. אמר ליה רב, וכי יודע אתה שאבא – אבל עליון אמר קיימת. אתה שואלני על אם, הרי עדין לא השבתר עלי. ומתוך קר הבין כי חייא שנידם אינם קיימים, ולכן אמר ליה לשמעיה – משמשה, חלוץ לי מעגלי בדי נ-גביד לבית הפלחין, שסmoveה רוחקה אינה נהגת אלא יום אחד, ומוקצת היום בכולה, ומיד לאחר שנגה באבילות מותר ברוחיצה האסורה לאבל. ההלכות שלמים מהנהגת רבוי חייא: שמע מינה תלת – למדים מהנהגה וזשלש הלכות, שמע מינה – ממה שהלץ רבוי חייא געלו – בשמעו שמות קרובוי, שאבל אסור בגעילת הסנדל, ושמע מינה – ממה שנגה באבילות באותו יום בלבד, שסmoveה רוחקה איןנה זהונת אלא יום אחר, ושמע מינה – מכך שהלך מיד לבית המרחץ, שמקצת הימים בכולם, וכיוון שנגה מוקצת היום באבילות נחשב שנגה בה כל היום. וקשה על מה שרבי חייא נzag בשסmoveה רוחקה שבעה ושלשים.

מתרצת הגمرا: שני אנשים הם, רבוי חייא לחוד, רבוי אהיה לחוד, רבוי אהיה סבר ששסmoveה רוחקה נהוג שבעה ושלשים, ורבוי חייא סבר שנגה יומיום באבילות בלבד. דין שמעה קרובה שלא היה ניתן לנזהג באבילות עד שנעשה שמעה רוחקה: אמר רב יוסף בר אכין, שמע שמעה קרובה ברג' – שמע בתוך الرجل שמת לו אחד מקרים, ועדין לא עברו מקוברו שלשים יום, ולמושאי הרג' געשית השמעה רוחקה, שכבר עברו שלשים יום מן הקבורה, الرجل עזלה לו למנין שלשים, ונחשבת לו שמעה רוחקה ששמעה לאחר שלשים ע"פ שמעה בתוך שלשים, ואיןו נזהג באבילות אלא יום אחד. וכן פני רב ארא דמן העיר קסרי בבריתא קמיה דרבוי יוחנן דין זה לעניין שבת, שמע שמעה קרובה בשפט, ולמושאי שבת געשית רוחקה, איןו נזהג אלא יום אחר.

הגمرا מסתפקת לגבי קריעה: כשהשמעו ברגל או בשבעת שמעה קרובה ולאחריהם נעשית רוחקה, האם קרע בגדו כדין אבל או איןו קרע. פושטת הגمرا: רבוי מני אמר, איןו קרע. ורבוי חניינא אמר, קרע. אמר ליה רבינו מני לרבי חניינא, בשלמא לדידי דאמני איןו קרע, חניינן משומם שלא יבאת אפוא וזה אבילותות שבאה אל לאבילותות של יום אחד, ורק המחויב באבילות מהחויב בקריעה, לא לא ראמרת קרע קשה, וכי חיוב קריעה בלא אבילותות שבאה מי איבא, מודיע אתה מהחייבו בקריעה.

מקרה הגمرا: ולא – וכי אין חיוב קריעה ללא חיוב אבילות שבעה, וחתניינא אישו אבוק דרבוי זורא ואמרי לה אהוחה דרבוי זורא ברייתא קמיה דרבוי זורא, מי שאין לו חלק לקורע במנית אחד מקרים, ונדרמן לו חלק הנינתן לקריעעה בתוך שבאה, קרע עכשיין, אך אם נדרמן לאחר שבאה, איןו קרע, שאין לקריעעה לאחר שבעה. ובשם דברי הבריתא עני דרבוי זורא בתריה והשלימיה, בפה דברים אמורים שאינו קרע לאחר שבעה, במתה אחד ממחמשה מתי מצחה – אחד מחמשת קרובוי שכהן מיטמא להם, מלבד אביו ואמו, אבל על אביו ועל אמו, קרע וקורע לאחר שבעה כשלא היה לו חלק לקורע קודם. ומובואר שאף לאחר שבעה יש חובת קריעה לאבל, ואם כן גם אם שמע שמעה קרובה ונתרקה חייב בקריעה אף שאינו נהוג אבילותות שבעה.

מתרצת הגمرا: לעולם יש לומר שאין חיוב קריעה לאחר שבעה, וכי חניינא היה שיש לקרוע לאחר שבעה מות אביו ואמו, איןו מדין חיוב קריעה אלא לבבז' אביו ואמו, ומدين כבוד אב ואם. ברייתא המבוארת על אלו קרובים שמותו ציריך להתאבל: פנו רגנן,